

nepalpostdaily.com

नेपाल पोस्ट डेली

दैनिक

28°C । वर्ष : ११, अंक : २२ पृष्ठ ४ । सोमबार, २३ भदौ २०८२ । MONDAY, SEPTEMBER 08, 2025 .nepalpostdaily.com । मूल्य ५ रुपैया

नेपाली कांग्रेसका नेता मो. साहाबुदिनका छोरा ठाकुरराम क्याम्पस परिसरबाट पक्राउ

नेपाल पोस्ट संवदाता
वीरगन्ज, २२ भदौ ।

वीरगंजमा बुवाको ठाउँमा परीक्षा दिइरहेका छोरा पक्राउ परेका छन् । वीरगंजस्थित ठाकुरराम बहुमुखी क्याम्पसमा स्नातकोत्तर तहको परीक्षामा सहभागी रहेका एक परीक्षार्थीलाई प्रहरीले परीक्षाहलमै नियन्त्रणमा लिएको हो ।

पक्राउ परेका नक्कली परीक्षार्थी नेपाली कांग्रेस पर्सो क्षेत्र नं. २ का सभापति मो. साहाबुदिनका छोरा मोहम्मद अफताव रहेको स्रोतले दावी गरेको छ । प्रारम्भिक जानकारी अनुसार, उनी बुवाको नाममा परीक्षा दिइरहेका बेला प्रहरीले चेकजाँच गर्दा घटनाको खुलासा भएको हो । जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्सोका प्रमुख एसपी गौतम मिश्रले उनलाई नियन्त्रणमा लिएर हाल प्रहरी कार्यालयमै राखिएको र घटनाबारे थप अनुसन्धान भइरहेको जानकारी

दिनुभयो । पर्सोका प्रमुख जिल्ला अधिकारी तोयनारायण सुवेदीले आफूले पनि यस विषयमा प्रारम्भिक जानकारी पाएको बताए ।

उनका अनुसार परीक्षालाई व्यवस्थित र मर्यादित बनाउने जिम्मेवारी मुख्य रूपमा क्याम्पस प्रशासनकै हो । तर, यसरी नक्कली विद्यार्थी परीक्षा हलमा

प्रवेश गर्न सफल हुनु गम्भीर विषय भएकाले हाल जाँचबुझ भइरहेको उनले बताए । प्रजिअ सुवेदीले थपे, “अनुसन्धानको पूर्ण विवरण आएपछि मात्र कस्तो मुद्दा दर्ता गर्ने भन्ने विषयमा स्पष्ट हुनेछ । क्याम्पस प्रशासनले घटनाबारे आफ्नो प्रतिवेदन दिएको खण्डमा धेरै कुरा प्रस्ट हुनेछन् ।”

बीरगन्ज-१५ मा लायन्स क्लबद्वारा हैजा रोकथाम तथा जनचेतना कार्यक्रम सम्पन्न

नेपाल पोस्ट संवदाता
वीरगन्ज, २२ भदौ ।

लायन्स क्लब अफ वीरगन्ज सेन्ट्रल सिटी, लायन्स क्लब अफ वीरगन्ज परिवार र लायन्स क्लब अफ वीरगन्ज प्रभुको संयुक्त आयोजनामा वीरगन्ज महानगरपालिका-१५ नम्बर वार्डमा हैजा रोग रोकथाम तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रमको अध्यक्षता सेन्ट्रल सिटीकी अध्यक्ष लायन सुशिला साहले गर्नुभएको थियो भने प्रमुख अतिथि वडा नं. १५ का अध्यक्ष रमेश यादव रहनुभएको थियो । कार्यक्रममा परिवारका अध्यक्ष लायन नरोत्तम पाण्डे, प्रभु क्लबका अध्यक्ष र विभिन्न समाजसेवी तथा लायन्स सदस्यहरूको पनि सहभागिता

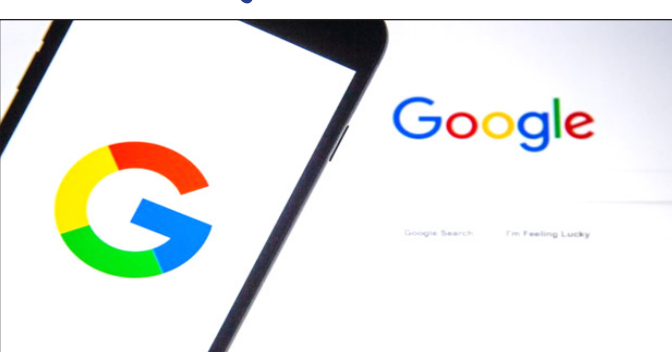
रहेको थियो । अतिथिहरूमध्ये अशोक बेरिवाल, लायन उमेश साह कानु, लायन उमेश शर्मा, लायन श्याम गुप्ता, लायन देवन्ती साह, लायन दिगम्बर गुप्ता र लायन कविता खड्का विशेष उपस्थितिमा रहेका थिए । जनचेतनामूलक कार्यक्रमको

औपचारिक सत्रपछि टोली घर-घर पुगेर हैजा तथा भाडापखालाबाट बच्ने उपाय, स्वच्छ खानेपानीको प्रयोग, हात धुने सही तरिका र सरसफाई सम्बन्धी जानकारी प्रदान गरिएको थियो । साथै, बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

सामाजिक सञ्जाल प्रतिबन्ध भएपछि गुगलमा केके खोजी भयो ?

काठमाडौं, २२ भदौ ।

सरकारले सामाजिक सञ्जाल बन्द गर्ने निर्णय गरेसँगै गुगलमा भर्चुअल प्राइभेट नेटवर्क (भीपीएन) सर्च गर्नेहरूको संख्यामा बढ्दै गएको देखिन्छ । सरकारले सामाजिक सञ्जालमाथि प्रतिबन्ध लगाउने निर्णय गरेकसँगै भीपीएन लगायतका शब्दहरूको खोजी बढेको हो । गुगल ट्रेन्डमा पछिल्लो एक हप्ताको ग्राफ हेर्दा भीपीएन, डोमेन नेम सिस्टम (डीएनएस) लगायतका शब्दहरूको खोजी ह्वात्तै बढेको देखिन्छ । सेप्टेम्बर ३ कै दिन देखि सामाजिक सञ्जाल बन्द हुने हल्लाखल्ला चलेपछि भीपीएनको सर्च बढेको हो । सरकारले सेप्टेम्बर ४ तारिकका दिन फेसबुक, युट्युब, इन्स्टाग्रामसहित २६ वटा सामाजिक सञ्जालमाथि प्रतिबन्ध लगाउने निर्णय गरेलगत्तै भीपीएनको खोजी गर्नेहरूको संख्या ह्वात्तै बढेको देखिन्छ । गुगल ट्रेन्डका अनुसार ४ सेप्टेम्बर दिउँसो १ बजे ८ पटक भीपीएन शब्दको

प्रयोग गरेर खोजी भएको थियो भने त्यो संख्या बढेर अहिलेसम्म १०० मा पुगिसकेको छ । यो सामग्री तयार पाउँदा तलौका, चापागाउँ, चाँगुनारायण, अनन्तलिंगेश्वर,

महालक्ष्मी लगायतका क्षेत्रमा भीपीएन शब्दको बढी खोजी भएको देखिन्छ । ग्राफ हेर्दा यो यतिकै रोकिने देखिँदैन । भीपीएनसँगै, प्रोटोन मेल, बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

भन्सार छलीका समानसहित युवक पक्राउ

जनकपुर, २२ भदौ ।

भारतबाट भन्सार छली गरी ल्याइएका लत्ताकपडा र दुई वटा मोटरसाइकलसहित एक युवकलाई सशस्त्र प्रहरीले पक्राउ गरेको छ । गोलबजार नगरपालिका-६ गुम्बाचोक नजिक शनिवार विहान

गस्तीमा रहेको सशस्त्र प्रहरी बल नम्बर ७ गण सिरहाको टोलीले सुखीपुर नगरपालिका-७ सिसवा निवासी २२ वर्षीय रामकुमार यादवलाई नियन्त्रणमा लिएको हो । उनसँगै रहेका अर्को मोटरसाइकल बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

पोखरियामा हैजा संक्रमित बढ्दै, बीरगन्जमा स्थिर

नेपाल पोस्ट संवदाता
वीरगन्ज, २२ भदौ ।

पर्सोको हैजा संक्रमण दुई साताभन्दा लामो अवधिमा वीरगन्जमा स्थिर रहँदै आएको छ भने पोखरियामा क्रमिक रूपमा बृद्धि हुँदैछ । जिल्लाका ग्रामीण भेगका बिरामी उपचारका लागि पोखरिया अस्पताल पुगेका छन् । अस्पतालका तथ्यांकअनुसार पछिल्लो २४ घण्टामा पोखरिया अस्पतालमा २ जना हैजा संक्रमित थपिएका छन् । यससँगै पोखरिया अस्पतालमा उपचाररत संक्रमितको संख्या १६ पुगेको छ । वीरगन्जमा भने हालसम्म संक्रमण स्थिर छ । जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयले आइतबार विहान सार्वजनिक गरेको तथ्यांकअनुसार वीरगन्जमा संक्रमितको संख्या १९२ कायम रहेको छ । वीरगन्ज र पोखरियामा हालसम्म कुल हैजा संक्रमितको

संख्या २ सय ८ पुगेको छ । तीमध्ये १० जना अझै उपचाररत छन् भने १९८ जना डिस्चार्ज भई घर फर्किसकेका छन् । साथै, आइतबार विहान सार्वजनिक गरेको तथ्यांकअनुसार वीरगन्जमा संक्रमितको संख्या १९२ कायम रहेको छ । वीरगन्ज र पोखरियामा हालसम्म कुल हैजा संक्रमितको

७९ जना उपचाररत छन्, जसमा ५ जना आईसीयू, १ जना एचडीयू र ७३ जना जनरल वार्डमा भर्ना छन् । पछिल्लो २४ घण्टामा भाडापखाला र हैजाका १ हजार १ सय १६ जना बिरामी अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थामा भर्ना भएका थिए । तीमध्ये १ हजार ३७ जनाले उपचारपछि घर फर्केका छन् । बाँकी

मधेश विश्वविद्यालयको तेस्रो वार्षिकोत्सवमा निःशुल्क आँखा तथा दन्त शिविर सम्पन्न

नेपाल पोस्ट संवदाता
वीरगन्ज, २२ भदौ ।

मधेश विश्वविद्यालयले आफ्नो स्थापनाको तेस्रो वार्षिकोत्सवको अवसरमा आइतबार विश्वविद्यालय प्राङ्गणमा निःशुल्क आँखा तथा दन्त स्वास्थ्य शिविर सम्पन्न गरेको छ । विश्वविद्यालयका विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकसहित दुई सयभन्दा बढी व्यक्तिहरूले शिविरमार्फत लाभ लिएका छन् । विश्वविद्यालयका रजिस्ट्रार विजय यादवले बताए अनुसार, वार्षिकोत्सवको अवसर परेर सामाजिक उत्तरदायित्व कार्यक्रमको शृङ्खला सञ्चालन भइरहेको छ । सो शृङ्खलाअन्तर्गत पहिलो दिन निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर र सरसफाई कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो ।

“हाम्रो उद्देश्य शिक्षासँगै स्वास्थ्य र सरसफाइमा पनि समुदायलाई सहयोग पुऱ्याउनु हो,” रजिस्ट्रार यादवले भने । शिविरमा वीरगन्ज डेन्टल क्लिनिक तथा इम्प्लान्ट सेन्टरका दन्त विशेषज्ञ डा । रेयाजुल हकको नेतृत्वमा ७० जनाभन्दा बढी

विद्यार्थीहरूको दन्त परीक्षण गरिएको थियो । परीक्षणमा सामान्यदेखि जटिल दन्त समस्या पाइएको र आवश्यक परामर्शका साथै गम्भीर समस्या भएका विद्यार्थीहरूलाई थप उपचारका लागि क्लिनिकमा बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

हैजा नियन्त्रणका लागि सेनाको प्यारामेडिक चिकित्सक

नेपाल पोस्ट संवदाता
वीरगन्ज, २२ भदौ ।

जिल्लामा देखापरेको हैजा संक्रमण नियन्त्रण र प्रभावित स्थानीयवासीको उपचारलाई थप प्रभावकारी बनाउन नारायणी अस्पतालमा नेपाली सेनाको वीरगन्जस्थित श्रीजंग गणवाट प्यारामेडिक चिकित्सकहरू खटाइएका छन् । गणवाट चारजना प्यारामेडिक चिकित्सक विहीनवादेखि अस्पतालमा खटाएका हुन् । गणका प्रमुख कर्नेल लोकेन्द्र कार्कीका अनुसार हाल हैजाको कारण सिर्जित आपतकालीन स्वास्थ्य चुनौतीलाई मध्यनजर गर्दै तत्काललाई चिकित्सक टोली पठाइएको हो । अस्पताल प्रशासनबाट रातको समयमा खटिने स्वास्थ्यकर्मीको अभाव रहेको जानकारी पाएपछि सेनाले आफ्नो टोली पठाएको उनले बताए । सेनाको सहकार्यबाट जिल्लामा हैजा नियन्त्रणमा महत्त्वपूर्ण टेवा पुग्ने उनले विश्वास व्यक्त गरे । सेनाको चिकित्सक टोलीले अस्पतालमा उपचाररत बिरामीलाई सहज र गुणस्तरीय उपचार सेवा उपलब्ध गराउने उनले दावी गरे ।

आवश्यक परेको खण्डमा १५ देखि २० जनाको चिकित्सकसहितको टोली तयारी अवस्था रहेको छ, उनले भने, कार्कीले बताए । ‘हामीसँग गणमै

चिकित्सकसहितको १५ देखि २० जनाको चिकित्सक टोली तयारी अवस्थामा रहेको छ, उनले भने, बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

बाघ आतंक : च्याउ टिप्न गएका वृद्धको मृत्यु

वीरगन्ज, २२ भदौ ।

वारामा नरभक्षी बाघको आक्रमणमा परेका ६० वर्षीय छेवाङ्ग लामाको मृत्यु भएको छ । जीतपुर सिमरा-१ निवासी लामाको आज विहान प्रगतिशील सामुदायिक वनमा च्याउ टिप्न गएका बेला बाघले आक्रमण गरेको थियो । प्रहरीका अनुसार, घटना विहान करिब ७ बजे भएको थियो र स्थानीयले देखेपछि तुरुन्त प्रहरीलाई जानकारी दिएका

थिए । इलाका प्रहरी कार्यालय सिमराका प्रमुख वेद प्रकाश जोशीका अनुसार लामाको शव पोस्टमार्टमका लागि प्रादेशिक अस्पताल कलेया पठाइएको छ । यो घटनासँगै पछिल्लो दुई महिनामा वारामा नरभक्षी बाघको आक्रमणबाट मृत्यु हुनेको संख्या चार पुगेको छ । यसअघि अम्लेखगञ्जमा तीनजना स्थानीय बाघको आक्रमणमा परेर ज्यान गुमाइसकेका छन् ।

नेपाल पोस्ट डेलीका लागि

प्रकाशक	: नेपाल पोस्ट मिडिया प्रा.लि.
सम्पादक	: मनोज पटेल
कार्यकारी सम्पादक	: संतोष साह
सह-सम्पादक	: सरोज पटेल
सम्पर्क कार्यालय	: वीरगञ्ज महानगरपालिका पर्सा, नेपाल
मुद्रक	: कोमल प्रिन्टिङ्ग प्रेस, वीरगञ्ज-१२, पर्सा

Email: nepalpostdaily@gmail.com
Facebook: www.facebook.com/nepalpostdaily
सम्पर्क नम्बर :- ९८४५३९८६६९, ०५१-५२००८०

सम्पादकीय

लोकतन्त्रको ऐना देखाऊ

लोकतन्त्र र लोकतान्त्रिक अभ्यास कुनै विधि र विधानमा लेखेर हुने विषय होइन । व्यक्तिका व्यवहार र आचरणमा लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यताको प्रतिबिम्ब छ, वा छैन भन्ने विषयले सम्बन्धित समाज, समूह, संगठनको चरित्र प्रदर्शित गर्दछ । यस्तो विषयमा मुलुककै नेतृत्व गरिरहेका राजनीतिक दलहरू, नेता र जनप्रतिनिधिहरूले विशेष ख्याल गर्नुपर्छ । किनभने, उनीहरूका क्रियाकलापले कस्तो समाज निर्माण गर्ने भनेर तय गरिरहेको छ । यसअनुरूपको व्यवहार प्रदर्शित भइरहेको छ, वा छैन भनेर सरकारको नेतृत्व गरिरहेको नेकपा एमालेको क्रियाकलापलाई हेर्दा आन्तरिक लोकतन्त्र कमजोर देखिन्छ । समाजमा फरक-फरक विचार हुन्छन् र सबैका तर्क सुनेर अधिकतम तर्क र विश्वासयोग्य विचारलाई अगाडि बढाउने लोकतान्त्रिक अभ्यास हो । तर एमालेभित्र फरक मतले औपचारिकतासमेत पाउन नसकेको अवस्था छ । सरकारको नेतृत्व गरिरहेको दल एमाले आफ्नो पार्टी कस्तो बनाउने भनेर विधि बनाउने कार्यमा छ । जसले पार्टीको आगामी नयाँ नेतृत्वले गर्ने कामसमेत निर्देशित गर्दछ । अब हुने संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको नेतृत्व चयनको विषयको नैतिक आधार तयार पार्नेछ । नेतृत्वमा कस्ता व्यक्ति आउन पाउने र नपाउने भन्ने तय गर्दछ । अर्थात्, एमालेले कस्तो नेतृत्व चयन गर्ने भनेर विधि बनाउँछ, त्यस्तै नेतृत्व र जनप्रतिनिधि मुलुकले पाउने अवस्था बन्दछ । यो कोणबाट हेर्दा एमालेको विधान महाधिवेशन नेपाली समाजकै लागि महत्वपूर्ण छ । यति महत्वपूर्ण महाधिवेशनमा फरक मत राख्नेलाई भने संस्थापन पक्षले नसुन्ने वातावरण बनाइदिएछ । स्थायी कमिटी सदस्य कर्ण थापाले नेतृत्वमा उमेरहद लागू गर्नुपर्ने, नेतृत्वमा दुई भन्दा बढी अवसर दिन नहुने, एकै निर्वाचन क्षेत्रबाट दुई पटक मात्रै सांसदको उम्मेदवार हुन पाउने जस्ता विषयमा फरक मत राख्न खोजेका थिए । पूर्वराष्ट्रपति विद्यादेवी भण्डारीको सदस्यता नवीकरण हुनुपर्ने विषयमा पनि उनको आडान छ । तर फरक मत नै नसुन्ने प्रवृत्ति महाधिवेशन स्थलमा देखा परेको छ । अध्यक्ष कृष्ण शर्मा ओलीले नै आफ्ना विचार प्रतिनिधिहरूलाई बाँड्न दिएको भएपनि औपचारिक रूपमा प्रस्ताव राखिराख्न आवश्यक नरहेको भनेर फरक मतलाई स्थान दिएनन् । हेर्दा एउटा पार्टीको महाधिवेशनको विषय जस्तो लागेता पनि त्यसले समाजलाई नै प्रभावित पार्ने विषय नकार्न सकिन्न । मुलुकको नेतृत्व फेरि पनि गर्ने गरी अगाडि बढिरहेको उद्घोष गर्दै आएको पार्टीको विधान कस्तो बन्छ, त्यस्तै जनप्रतिनिधि उक्त पार्टीबाट आउँछन् ।

दलालतन्त्रको व्यूहमा राजनीति

किशोर नेपाल

नेपालमा विश्व बैंकका प्रमुखका रूपमा काम गरिसकेका केन ओहासी गणतन्त्र स्थापनापछि काठमाडौं आएका समयमा उनीसँग नेपालको विकासबारे छलफल गर्ने अवसर मिलेको थियो । उनले भनेका थिए, 'नेपालमा ठूलो परिवर्तन आयो । यो खुसीको कुरा हो । तर, मेरो अनुभवमा नेपालको विकासका लागि मूल रूपले यहाँको राजनीति नै अवरोधक बनेको छ ।' ओहासीको भनाइ थियो, 'मैले बुझेसम्म २००७ सालसम्म नेपाली जनताले 'इलिट' हरूको सानो वर्गलाई कर बुझाउने गर्दथे । राणा शासनको समाप्ति र प्रजातन्त्रको स्थापनापछि इलिटहरूको त्यो सानो वर्ग निकै ठूलो समूहका रूपमा विस्तारित हुन थाल्यो । जनताले बुझाएको करको व्यवस्थापन तिनकै हातमा जान थाल्यो । यो विस्तारित इलिट वर्गमा राजनीतिज्ञहरू, सरकारी सेवामा लागेका व्यक्तिहरू र विभिन्न व्यावसायिकहरू पर्दछन् । नेपालको राजनीति यिनै इलिटहरूको व्यक्तिगत आम्दानीको खेलमा फसेको छ । सरकारको प्रयोग जनताले तिरको तिर, भाडा-भरोटा र वस्तुको कमिसन खानेहरूको 'उपकरण' का रूपमा भएको छ । सरकार जनतालाई सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने प्रभावकारी हतियार बन्न सकेको छैन । राष्ट्रिय पुँजीको चोरी बढेको छ । सरकारका संयन्त्रहरू कमजोर छन् । तिनले काम गर्न सकेका छैनन् । सरकार दलालहरूको बलियो घेरामा परेको छ ।' उनका अनुसार अहिले राज्यसत्ताको

वृत्तमा रहेका व्यक्तिहरूको हृदय परिवर्तन होला भन्ने आशा गर्न सकिँदैन । ती दलालतन्त्रको चक्रव्यूहमा फसिसकेका छन् । केनका यी भनाइ यथार्थपरक थिए । जनमत संग्रहका समयमा वीपी आफ्ना कार्यकर्तालाई 'सुकिला-मुकिला भुइँफुट्टा' वर्गसँग जोगिनुपर्ने सुझाव दिनुहुन्थ्यो । उहाँ प्रभुत्ववादीहरूलाई सत्तामा हावी हुन नदिन कार्यकर्तालाई सचेत गराउनुहुन्थ्यो । वीपीले तीन दशकअगाडि बताउनुभएको सत्यलाई गणतन्त्र आइसकेको समयमा पनि राष्ट्रिय पुँजीको चोरी निर्बाध बढेको केनको विश्लेषणसँग असहमति सम्भव थिएन । यतिवेला त उनका विचार-विश्लेषणसँग असहमति भन्ने सम्भव छैन । हामी नेपालीले गौरव गर्ने गरेको हाम्रो इतिहास हामीले सोचेजति गौरवपूर्ण पनि छैन । नेपाली इतिहासका पानाहरूमा राज्यसत्ताको प्राप्ति र त्यसको दोहनका लागि हनुमानढोकास्थित राजदरबार परिसरमा राजाका भारदारहरूका बीच भएका अनेकौं हत्या र हिंसाका घटना अंकित भएका छन् । पृथ्वीनारायण शाहले विभिन्न टुकामा

वाँडिएका भूभागलाई एकीकृत गरेर वृहत्तर नेपालको स्थापना गर्नु महत्त्वपूर्ण घटना थियो । उनले साँच्चै नै 'साना दुःखले आर्ज्याको' देश थिएन यो । त्यो गौरव उनका सन्ततिले त कायम राख्न सकेनन् भने सिधासादा जनताको त के हैसियत ! इतिहासको प्रारम्भदेखि नै नेपालको अवस्था विदिर्ण रहेको छ । पृथ्वीनारायण शाहका नाति रणबहादुर शाह महाराजाधिराजका रूपमा राजगद्दीमा बसेपछि उनको वौलट्टी स्वभावका कारण शाहवंशीय राजाहरूको प्रतिष्ठा खस्कंदै गयो । उद्दण्ड र मनमौजी स्वभावका रणबहादुर शाहलाई भारदारहरूले नचाउन थाले । उनी कुशल शासक बन्न सकेनन् । रणबहादुर शाहकै पालादेखि नेपालको शासन-प्रशासनमा काजी-बडाकाजी, सेनाका जर्नेल-कर्नेल र साहु-महाजन र जमिन्दारहरूको प्रभाव बढ्न थाल्यो । भारदारहरूको स्वार्थ र कपटको राजनीतिका कारण राजाहरूको सम्मान ओभलमा पर्दै गयो । नेपाल अधिराज्यको शासन दामोदर पाण्डे, माथवरसिंह थापा र भीमसेन थापालगायत त्यति

बेलाका प्रभावशाली भारदारहरूको हातमा आयो । हनुमानढोका दरबार 'राजनीतिक' पड्डयन्त्रको केन्द्रबिन्दु बन्यो । अन्ततः गद्दीनसीन राजाकी महारानीका प्रियतम गगन सिंहको हत्यापछि भएको कोतपर्वमा विरोधीहरूलाई सखाप पारेर सत्तामा आए जंगबहादुर । उनले महाराजाहरूलाई खोपाको देउताका रूपमा राखेर देशको शासन चलाए । जंगबहादुरले आफ्ना भाइहरूलाई राज्यका उत्तराधिकारी बनाएर राणा शासनको प्रारम्भ गरे । राणाहरूको शासनको अन्त्य २००७ सालमा भएको जनक्रान्तिले गर्‍यो । अहिले सत्ताको केन्द्रमा सक्रिय रहेका कांग्रेस, एमाले र माओवादीका नेताहरूले आफ्नो दलको राजनीतिमा प्रतिभाहरूलाई फुल्ने र फकिने अवसर दिएको एउटा पनि उदाहरण छैन राणा शासकहरूको समयमा सरकार सञ्चालनको वैधानिक र वैज्ञानिक पद्धति थिएन । देशका विभिन्न भूखण्डमा प्रशासन चलाउनका लागि शासकले आफ्ना विश्वासपात्रको चयन गर्दथे । काजी, बडाकाजी, जमिन्दार, लप्टन, जिम्मावाल, पटवारी लगायतका सयौं 'कारिन्दा' हरूको जमात देशको पूरै भूभागको देखरेख र उठ्ती-पुठ्ठीमा खटिने गर्दथे । २००७ सालको क्रान्तिपछि शासन व्यवस्थाको स्वरूप बदलियो । तर, राणा शासनकालदेखिका पात्रहरूको प्रवृत्ति बदलिएन । ००७ सालका क्रान्तिकारीहरूको साथमा राजा त्रिभुवन त थिए । तर, जनतालाई राणातन्त्रको त्रासबाट मुक्त गर्नु

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

ढ्यांग्रो र मन्त्रोच्चारणको लयमा चेपाङको छेनाम पर्व

प्रताप विष्ट

सबै जातजातिको आफ्नै भाषा, धर्म, संस्कृति र परम्परा हुने गर्छ । त्यो नै जातजातिको पहिचान पनि हो । त्यही नै मासिए अन्ततः जातै लोप हुने गर्छ । अन्वेषकहरूका अनुसार मकवानपुरको कुलेखानी इन्द्रसरोवर क्षेत्रमा बसोबास गर्ने 'फि' भन्ने जाति अहिले लोप भइसकेको छ । नेपाल सरकारले सूचीकृत गरेका ५९ आदिवासी जनजातिमध्ये चेपाङ समुदाय मुलुककै सीमान्तकृत समुदाय हो । प्रकृति पूजकका रूपमा पहिचान बनाउँदै आएका चेपाङ समुदायका अगुवाहरू एक दशकदेखि आफ्नो भाषा, धर्म र संस्कृतिको जगेर्ना गर्न पहल गरिरहेका छन् । तर उनीहरूको प्रयासले गुणात्मक रूपमा परिणाम ल्याउन सकेको छैन । उनीहरूको धर्म र संस्कृतिमाथि अतिक्रमण जारी छ । त्यही क्रममा उनीहरूको भाषा र संस्कृति लोपोन्मुख अवस्थामा पुगेको हो । २०४६ सालको परिवर्तनपश्चात् चेपाङ समुदायका सचेत युवाहरू संगठित भएर नेपाल चेपाङ संघको स्थापना गरेका थिए । संघको २०५४ सालमा चितवनमा भएको तेस्रो अधिवेशनले 'हामी प्रजा होइनौं, चेपाङ हौं, अब सबैले चेपाङ लेख्ने' भनेर निर्णय गरेको थियो । यसअघि मकवानपुरको मनहरी ज्यामिरेमा २०३४ सालमा सम्पन्न प्रथम वृहत् चेपाङ सम्मेलनकी प्रमुख अतिथि एवं नेपाल रेडक्रस सोसाइटीकी केन्द्रीय अध्यक्ष तत्कालीन अधिराजकुमारी प्रिन्सेप शाहले 'आजदेखि तिमीहरू चेपाङ होइनौं, प्रजा भयौं' भनेसँगै चेपाङ समुदाय प्रजामा दरिएको थियो । अहिले चेपाङ समुदायले आफ्नै थर लेख्ने पनि आफ्नो भाषा, संस्कृति र परम्पराबाट उनीहरू टाढिँदै छन् ।

भाषा भए पनि उनीहरूको लिपि भने छैन । आफ्नो पहिचानको संरक्षण गर्न चेपाङ संघले गाउँ/गाउँमा भाषासम्बन्धी कक्षा पनि सञ्चालन गर्दै आएको छ । त्यतिमात्र होइन, संस्कृति र पहिचान जोगाउने उद्देश्यले चेपाङ समुदायको एक मात्र महत्त्वपूर्ण धार्मिक पर्व छेनाम (न्वागी) सामूहिक रूपमा मनाउँदै आएका छन् । प्रत्येक वर्षको भदौ २२ मा चेपाङ अगुवाहरू एकै स्थानमा जम्मा भएर सन्देशमूलक ढंगले न्वागी मनाउँछन् । यस वर्ष चितवनको इच्छाकामना गाउँपालिका-५ कालीखोलामा न्वागी मनाउने कार्यक्रम छ । आफ्नो धर्म, संस्कृति र रीतिरिवाजलाई जगेर्ना गर्ने उद्देश्यले न्वागी पर्वलाई घर, टोल, गाउँ हुँदै जिल्ला-जिल्लामा मनाउन थालेको नेपाल चेपाङ संघका अध्यक्ष गोविन्दराम चेपाङले बताए । अन्य धर्मको अतिक्रमणले गर्दा भाषा, धर्म र संस्कृति जोगाउने मुस्किल परिरहेको पनि उनले बताए । प्रकृति पूजकका रूपमा चिनिने चेपाङ जनजातिको २२ नाले वंशावली रहेको छ । त्यसै भएर भदौ २२ गते न्वागी पर्व अर्थात् छेनाम मनाउन थालेको अध्यक्ष गोविन्दरामले बताए । संघले एक दशकदेखि सामूहिक रूपमा न्वागी मनाउँदै आएको छ । चेपाङ समुदायको महत्त्वपूर्ण सांस्कृतिक पर्व न्वागीका दिन बागमती प्रदेश सरकारले प्रदेशका तीन जिल्लामा दुई वर्षदेखि सार्वजनिक विदा दिँदै आएको छ । मकवानपुर, चितवन र धादिङ गरी तीन जिल्लामा प्रदेश सरकारले विदा दिने गरेको हो । ती नै जिल्लामा चेपाङ समुदायको बाक्लो बसोबास छ । नेपाल चेपाङ संघको मागअनुसार बागमती प्रदेश सरकारको मन्त्रपरिषदले २०७८

चैत ९ मा प्रदेशको चेपाङ बाहुल्य तीन जिल्लामा प्रत्येक वर्ष भदौ २२ मा सार्वजनिक विदा दिने निर्णय गरेर प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशित गरिसकेको छ । चेपाङ समुदायले पितृलाई नचढाई र पूजाआज नगरी नयाँ फलफूल र अन्नपात खान हुँदैन भन्ने धार्मिक मान्यता छ । उक्त न्वागी पर्वका दिन घैया धानको चामल, पिँडालु, निबुवालगायत अन्न र फलफूल भूमि र पितृलाई चढाउने गरिन्छ । रातभर नाचगान गरेर रमाइलो गर्ने चलन छ । वर्ष दिनमा कम्तीमा पनि नौ महिना जंगली कन्दमूल खाएर प्राण धान्दै आएको सीमान्तकृत चेपाङ समुदायले भदौ २२ मा मीठो मसिनो खाएर मुख फेर्ने गर्छन् । भीरपाखामा बस्ने यो जातिले पाखापखेरामा लगाएको मकैलगायत फलफूल भदौमा पाक्ने भएकाले उनीहरूले उक्त दिन न्वागी पर्व धूमधामसँग मनाउने गर्छन् । चेपाङ समुदायले नयाँ अन्न खाने दिनलाई छेनाम भन्ने गर्छन् । छेनाम पर्व चेपाङ समुदायको पहिचानसँग पनि जोडिएको धादिङ बेनीघाट रोराङ-९ स्थित शंखादेवी माध्यमिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक तिलक चेपाङले बताए । छेनाम पर्वमा चेपाङका पुरोहित पान्दे भाँक्रीहरूले रातभर ढ्यांग्रो ठोकेर मन्त्रोच्चारण गरेर नयाँ अन्न देवता र पितृलाई चढाउँदै आफूहरूले पनि खाने गर्छन् । छेनाम पर्वलाई चेपाङ जातिले दसैँ/तिहारभन्दा पनि ठूलो पर्वका रूपमा मनाउने गर्छन् । चेपाङ भाषामा छेनाम र अरू भाषामा न्वागी भनिने यो पर्वमा गाउँटोल र बस्तीमा रातभर भेला भएर सामूहिक रूपमा मनाउने गरिन्छ । यो चेपाङ जातिको सबैभन्दा ठूलो पर्व भएको संविधानसभा सदस्यसमेत रहेका गोविन्द चेपाङले

बताए । खोलाको शिर र जंगलको पुछारमा बस्ने चेपाङ जातिको पाखो र भिरालो जमिनमा उत्पादन भएका मकै, धान, पिँडालु, घिरौला तथा विभिन्न अमिलो फलफूल छेनामका पितृलाई चढाएर खाने चलन छ । छेनामका दिन एकपाखे ढ्यांग्रो ठोकेर भाँक्रीहरूले मन्त्रोच्चारण गर्छन् । छेनामका दिन यसरी ढ्यांग्रो ठोकिएन र मन्त्रोच्चारण गरिएन भने पितृ र देवता रिसाउने किंवदन्ती रहेको राक्सिराङ गापा-७ दामराङका ७१ वर्षीय पान्दे चन्द्रबहादुर चेपाङले बताए । उनका अनुसार यसरी विधि पुऱ्याएपछि मात्रै नयाँ अन्न र फलफूल खाने बाटो खुल्छ । विधि नपुऱ्याईकन आफूखुसी नयाँ अन्न खाएमा पितृ र देवताले दुःख दिने उनले सुनाए । चेपाङ समुदाय राप्ती नदी उत्तर, त्रिशूली पूर्व उठेको महाभारत पर्वत शृंखला वरिपरिका रैथाने बासिन्दा हुन् । मकवानपुरको पश्चिम, चितवनको उत्तर, धादिङको दक्षिणी भेगमा चेपाङ समुदायको बाक्लो बस्ती छ । चेपाङलाई भौगोलिक सिमानाले भन्दा पनि सामाजिक र सांस्कृतिक सिमानाले बाँधेको छ । विगतदेखि वर्तमानसम्मका शासकहरूले चेपाङलाई प्रशासनिक ढंगले विभाजित गर्दै आएका छन् । महाभारत पर्वत शृंखलाको उत्तरी र दक्षिणी भागको अति विकट क्षेत्रमा रहेका चेपाङ समुदायलाई एउटै गाउँपालिका, एउटै जिल्ला र एउटै प्रदेशमा नराखेर विभाजित गरिएको छ । 'हामीलाई बलियो र संगठित हुन दिइएको छैन, जसले गर्दा आफ्नो समुदायको हितमा काम गर्ने जनप्रतिनिधिसमेत छनोट गर्ने अवसरबाट वञ्चित हुँदै आएका छौं,' बागमती प्रदेशका पूर्वराज्यमन्त्री

बाँकी तेश्रो पृष्ठमा

अन्तर्राष्ट्रिय समाचार

विपक्षी दबावपछि जापानका प्रधानमन्त्री शिगेरु इशिबाको राजीनामा गर्ने निर्णय

काठमाडौं, २२ भदौ ।

जापानका प्रधानमन्त्री शिगेरु इशिबाले राजीनामा गर्ने निर्णय गरेको स्थानीय मिडियाले आइतबार जानकारी दिएका छन् । सत्तारूढ पार्टीका सदस्यहरूले माथिल्लो सदनमा भएको विनाशकारी चुनावी हारपछि नयाँ नेतृत्व खोज्दै गरेको अवस्थामा इशिबाले यस्तो निर्णय गरेका हुन् । लामो समयदेखि प्रभावशाली लिबरल डेमोक्रेटिक पार्टी (एलडीपी) को नेतृत्व सम्हालेको एक वर्ष पनि नपुग्दै ६८ वर्षीय इशिबाले यस्तो कदम चालेका हुन् । त्यसयता उनले संसद्का दुवै सदनमा बहुमत गुमाएका छन् । सार्वजनिक प्रसारणकर्ता एनएचकेले इशिबाले पार्टीलाई विभाजनबाट जोगाउन राजीनामा गर्न निर्णय गरेको जनाएको छ भने दैनिक आसाही सिम्बुनले उनलाई राजीनामा गर्न दबाव बढिरहेको उल्लेख गरेको

छ । शनिवार राति कृषिमन्त्री र एकजना पूर्व प्रधानमन्त्रीले इशिबालाई भेटी स्वेच्छक रूपमा पद छोड्न आग्रह गरेका थिए । गत हप्ता मात्रै पार्टीका नम्बर दुई नेता हिरोशी मोरियामासहित एलडीपीका चार बरिष्ठ अधिकारीले पनि राजीनामा दिनुपर्ने प्रस्ताव गरेका थिए । जुलाईमा सम्पन्न माथिल्लो सदनको निर्वाचनपछि

शहर खाली गर्न गाजाका स्थानीयलाई इजरायलको निर्देशन, आक्रमण तीव्र

काठमाडौं, २२ भदौ ।

इजरायली सेनाले गाजाका स्थानीयलाई शहर छाडेर जान निर्देशन दिएको छ । तर त्यहाँका मानिसहरू आफ्नो थातथलो छाडेर जान तयार छैनन् । सेनाले हमासविरुद्ध सिधा कारबाही गर्न चाहेको छ । गाजापट्टीको सबैभन्दा ठूलो शहर खाली गरेर इजरायली सेनाले हमासविरुद्ध जमिनमार्फत सिधा कारबाही गर्न चाहेको छ । २३ महिनादेखिको लडाइँमा इजरायली सेनाले गाजालाई पूर्ण रूपमा नियन्त्रणमा लिन सकेको छैन । इजरायली सेनाले हालैका दुई सातामा गरिएको कारबाहीमा गाजाको बाहिरी क्षेत्र नियन्त्रणमा लिएको दाबी गरेको छ । अब शहरको बाक्लो जनघनत्व भएको क्षेत्र मात्र बाँकी छ । बन्धक बनाइएका इजरायली नागरिकलाई गाजाका स्थानीयको ठूलो जनसंख्या

भएको क्षेत्रमा लुकाए राखेको इजरायली सेनाको दाबी छ । अझै पनि ४८ बन्धक हमासको कब्जामा रहेको बताइएको छ । जसमध्ये २० जना जीवित रहेको हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ । इजरायली प्रधानमन्त्री बेन्जामिन नेतान्याहुको निर्देशनमा इजरायली सेनाले गाजालाई कब्जा गर्ने अभियान तीव्र पारेको छ । बाहिरी क्षेत्रका अधिकांश नागरिकले घर छाडेका छन् । शहरको मध्ये भागमा भने अझै लाखौं नागरिक रहेका छन् । इजरायली सेनाको घेराबन्दीका कारण उनीहरूलाई खाना र पानीसमेत सहज रूपमा पुऱ्याउन सकिएको छैन । इजरायल र हमासबीच युद्ध सुरु भएयता गाजामा ६४ हजार भन्दा धेरै प्यालेस्टिनी मारिएको हमासद्वारा सञ्चालित स्वास्थ्य मन्त्रालयले जनाएको छ ।

प्रतिबन्धित समूह "प्यालेस्टाइन एक्सन"को समर्थन गर्दै लन्डनमा प्रदर्शन, ४२५ भन्दा बढी पक्राउ

काठमाडौं, २२ भदौ ।

बेलायतमा 'प्यालेस्टाइन एक्सन' नामक एक समूहमाथि प्रतिबन्ध लगाइएको विरुद्धमा विरोध प्रदर्शन भएको छ । प्रहरीले प्रदर्शनका क्रममा ४२५ भन्दा बढीलाई पक्राउ गरेको छ । सेन्ट्रल लन्डनको पार्लियामेन्ट स्क्वायरमा जम्मा भएर सैयौं मानिसले उक्त प्रतिबन्धको विरोध गरे । कयौं प्रदर्शनकारीले हातमा प्लेकार्ड बोकेका थिए । जसमा 'म जनसंहारको विरोध गर्छु । म प्यालेस्टाइनको एक्सनको समर्थन गर्छु ।' मेट्रोपोलिटन प्रहरीले पक्राउ गरिएकाहरू अधिकांश प्रतिबन्धित

संगठनको समर्थन गर्नेहरू रहेको बताएको छ । २५ भन्दा धेरैले प्रहरीमाथि आक्रमणको प्रयास गरेका थिए भने कैयौंले सार्वजनिक सम्पत्तिमाथि हंगामुडा गरेको आरोप छ । सरकारले गत जुलाईमा आतंकवादविरुद्धको नियम अन्तर्गत प्यालेस्टिन एक्सन समूहमाथि प्रतिबन्ध लगाएको थियो । उक्त कानूनअनुसार उक्त संगठनको सदस्यता लिनु वा त्यसको समर्थन गर्नु अपराध हो । यदि यस्तो गरेको पाइएमा १४ वर्षसम्मको जेल सजायको कानुनी व्यवस्था छ । 'प्यालेस्टाइन एक्सन' क्याम्पियन चलाउने समूह हो । यसका प्रवक्ताले प्रतिबन्धविरुद्ध प्रतिक्रिया दिँदै भनेका छन् ।

दलालतन्त्रको व्यूह.....

सजिलो थिएन । ००७ सालदेखि आजसम्म नेपाली जनताले लगभग प्रत्येक दस वर्षमा यथास्थितिमा परिवर्तनका लागि अभूतपूर्व संघर्ष गरेका छन् । ०१७ सालमा राजा महेन्द्रले संसदीय प्रजातन्त्रका विरुद्ध सैन्य शक्तिको प्रयोग गरेपछि हरेक दशकमा जनताले अधिकारका लागि लडेका छन् । तर, ती कुनै पनि संघर्षका उद्देश्यहरू पराजित भएका छन् । अहिलेको अवस्थाको सूक्ष्म अवलोकन गर्ने हो भने आशाका विन्दुहरू कमै देखिन्छन् । संघीय गणतन्त्रका नेताहरूको आचरणले जनताको मनमा आशा र उमंग जगाउन सकेको छैन । नेताहरूले राणाकालीन सामन्तहरूकै आचरणलाई निरन्तरता दिँदै आएका छन् । राजनीतिक दलका नाम बेरलाबेरै छन् । साभार ईकान्तिपुर

ह्यांगो र मन्त्रोच्चा.....

सन्तबहादुर चेपाङले भने, 'अर्कोतिर बाहिरबाट आएको धर्मले चेपाङ समुदायको पहिचानलाई नै संकटमा पारिरहेको छ ।' चेपाङ आदिवासीहरूको आफ्नै ऐतिहासिक थातथलो छ । संसदीय निर्वाचनका लागि चेपाङको थातथलो आफैँमा एउटा निर्वाचन क्षेत्र हुन सक्छ तर यसलाई छिन्निभिन्न पार्न चितवन, धादिङ, मकवानपुर, गोरखा जिल्लामा छरिने गरेर कहिल्यै पनि चेपाङले निर्वाचित जनप्रतिनिधि पठाउन नसक्ने अवस्था सिर्जना गराइएको गुनासो चेपाङ अगुवाहरूको छ । राजधानीनिकट रहेका जिल्लाका अनकन्टार र डरलाग्दा अँध्यारा भूभागलाई आफ्नो बसोबासको थलो बनाउँदै आएका चेपाङहरूको जीवन अहिले पनि कहालीलाग्दो छ । कुनै पनि शासन र प्रणालीले उनीहरूको जीवनमा तात्त्विक भिन्नता ल्याउन सकेको छैन । धर्तीपत्रका रूपमा

चिनिने चेपाङहरू आफ्नै थलोमा जंगली युगकै अवस्थामा बाँचिरहेका छन् । अहिले मुलुकमा विद्यमान रहेको प्रणाली उनीहरूका वरिपरि पनि पुग्न सकेको छैन । जो जसले यो र यस्तै व्यवस्था एवं प्रणालीबाट अवसर पाए, तिनीहरू सारभूत रूपमा चेपाङ रहनै सकेनन् । उनीहरू चेपाङभित्रका क्षेत्री/बाहुनमा परिणत भए । २०७८ को जनगणनाअनुसार भ्यापट्टेदेखि कञ्चनपुरसम्मका ३१ जिल्लामा चेपाङ समुदायको बसोबास छ । संख्याका हिसाबले ४२ हजार ७ सय ५८ पुरुष र ४१ हजार ६ सय ६ महिला गरी मुलुकमा ८४ हजार ३ सय ६४ चेपाङ समुदायको जनसंख्या रहेको छ । साभार ईकान्तिपुर ।

सामाजिक सञ्जाल...

इन्टरनेट कि एक्सचेन्ज, भीपीएन अस्ट्रेलिया, नेपाल भीपीएन लगायतका शब्दहरूको खोजी पनि बढ्न थालेका छन् । त्यस्तै, १.१.१.१ डिएनएस, हाउ टु युज युट्युब इन नेपाल, ११११ भीपीएन फर पीसी, इज प्रोटोन भीपीएन फ्रि, इज प्रोटोन भीपीएन सेफ लगायतका प्रश्नहरू पनि गुगलमा सोधिन थालेका छन् ।

बीरगन्ज-१५ मा.....

स्थानीय वासिन्दाहरूमाभक्त साबुन र जनचेतना पम्पलेट वितरण गरिएको थियो । कार्यक्रम सञ्चालन लायन कविता खड्काले गर्नुभएको थियो । लायन्स क्लबका पदाधिकारीहरूले हैजा रोकथामका लागि नियमित सरसफाइ, शुद्ध पानीको प्रयोग, खुला फोहर व्यवस्थापन नगर्ने र सुरक्षित खानपान जस्ता बानी दैनिक जीवनमा अंगिकार गर्नुपर्नेमा जोड दिएका थिए ।

मधेश विश्वविद्यालय....

हकले जानकारी दिनुभयो । त्यस्तै, किरण आँखा अस्पतालको सहयोगमा सञ्चालन

गरिएको आँखा शिविरमा १५० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी, शिक्षक र अभिभावकले सेवा लिएका थिए । आँखा परीक्षणसँगै सहभागीहरूले आवश्यक सल्लाह-सुझाव पनि प्राप्त गरेका थिए । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि वीरगन्ज उद्योग वाणिज्य सङ्घका पूर्व अध्यक्ष तथा विश्वविद्यालय सिनेट सदस्य डा. सुबोध कुमार गुप्ता हुनुहुन्थ्यो । उहाँले विश्वविद्यालयको सामाजिक उत्तरदायित्वप्रतिको प्रतिबद्धताको प्रशंसा गर्दै यस्ता शिविरहरूले स्थानीय समुदायमा प्रत्यक्ष लाभ पुऱ्याउने धारणा व्यक्त गर्नुभयो । विश्वविद्यालयले आगामी दिनमा पनि अन्य स्वास्थ्य र सामाजिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तयारी गरेको जनाएको छ ।

मधेशलाई औद्योगिक...

चालक भने फरार रहेको सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक नरेश भण्डारीले जानकारी दिनुभयो । पक्राउ परेका यादवसँग रु २ लाख ८२ हजार ८०० बराबरको कपडा र रु २ लाख ५० हजार मूल्य बराबरका दुई मोटरसाइकल बरामद गरिएको प्रहरीको भनाइ छ । बरामद वस्तुको कूल मूल्य रु ५ लाख ३२ हजार ८०० बराबर पुगेको छ । तउपरीक्षक भण्डारीका अनुसार भारतबाट हुने भन्सार छली रोकन सशस्त्र प्रहरीले निगरानी कडाइ गरेको छ । बरामद सामान आवश्यक कानुनी प्रक्रिया पूरा गरी भन्सार कार्यालयमा बुझाउने तयारी भइरहेको प्रहरीले जनाएको छ ।

हैजा नियन्त्रणका.....

'अस्पतालबाट माग भएको खण्डमा उक्त टोलीलाई जुनसुकै बेला पनि परिचालन गर्न सकिने छ ।' हाल नारायणी अस्पतालमा हैजाका कारण प्रभावित विरामीहरूको उपचार भइरहेको छ ।

स्वास्थ्य

पुरुषका कारण महिलामा यौनजन्य समस्या आउन सक्छ ?

यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्या लिएर अस्पताल आउनेमा महिलाको संख्या अधिक हुन्छ । महिलाहरूमा यौनाङ्ग चिलाउने, संक्रमण हुने, सुनिनेदेखि प्रजननका अरु समस्या देखिन्छन् । महिलाले फेल्ने यस्ता समस्याहरूमा स्वयं उनीहरूको मात्र वृत्ति हुँदैन । पुरुषको कारण पनि उनीहरू विभिन्न समस्या फेल्न बाध्य हुन्छन् । खासगरी पुरुषसँग हुने असुरक्षित यौन सम्बन्धले कतिपय संक्रमण हुनसक्छ । यौन सम्बन्धपछि कतिपयको अर्निच्छत गर्भ रहन पुग्छ । गर्भ हुँदापनि परेमा वा गर्भपतन गर्न परेमा पनि महिलालाई सहज हुँदैन । गर्भपतनपछि कतिपय अवस्थामा उनीहरूको पाठेघरमा समस्या हुने जोखिम पनि हुन्छ । त्यसबाहेक पुरुषकै कारण महिलामा एचआईभी सन्ने गरेको पाइन्छ । खाँदै नखाएको विष पनि लाग्छ भने भैँ आफूले गल्ती नगरी पनि कति महिला यसको भागीदार हुन बाध्य छन् । त्यसो त यौन सम्बन्धपछि यौनाङ्गको राम्ररी सरसफाइ नगर्ने जस्ता कारणले पनि समस्या निम्त्याउने गर्छ । हामीकहाँ महिलाले गोनोरिया, सिफिलिस, फंगल संक्रमणले सताएपछि अस्पताल आउने गर्छन् । महिलालाई बढी सताउने यौन तथा प्रजनन समस्या विभिन्न संक्रमणले गर्दा हुने हो । यस्तो संक्रमण धेरै किसिमको छ । पुरुषको तुलनामा महिलालाई यौनजन्य संक्रमणले बढी नै सताइरहेको हुन्छ । **मारमा महिला** प्रजनन एउटा जटिल प्रक्रिया

हो । यसमा महिला र पुरुष दुवैको आवश्यकता हुन्छ । तर भूमिका महिलाले बढी रहन्छ । बच्चा उत्पादनमा पुरुषले शुक्रकीट उत्पादन गर्ने र महिलाले यौनाङ्ग (योनी)मा पुऱ्याउने मात्रै हो । तर महिलाले अण्डा उत्पादन मात्रै गर्दैनन्, पुरुषको शुक्रकीट लिएर पूरै भ्रूणको विकास गर्ने, बच्चालाई जन्म दिने र स्तनपान समेत गराउने हुन्छ । महिलाले भूमिका धेरै भएकाले प्रजनन अंगको संख्या र सक्रियता दुवै बढी भएकाले जोखिम पनि बढी छ । **सुरक्षित सम्बन्ध** यौन सम्पर्कको बेला सम्भावित वृत्तिबारे छलफल गर्नुपर्छ । गर्भको योजना छैन भने यौन सम्पर्क राख्दा सजगता अपनाउनुपर्छ । विना साधन 'ओभर कन्फिडेन्स' हुनुहुँदैन । त्यस्तै यौनरोगबाट बच्न कण्डमको प्रयोग गर्नुपर्छ । **जरूरी छ सजगता** नेपालमा दुवैथरीका महिला छन् । पहिलो यौन समस्याबारे अज्ञानता नभएकाले सजग नभएका र अर्को सबै जानेको र बुझेर पनि सजग नभएको । तर सजग नभए पनि यौन समस्या देखा परेपछि चिकित्सककहाँ परीक्षणका लागि आउने क्रम चाँहि बढेको छ ।

गरिव तथा वातावरणिय कृषि विकास -दिगो विकासको आधार

महागढीमाई नगरपालिकाको कार्यालय बरियारपुर, बारा

दैवी प्रकोपबाट बच्न सतर्कता अपनाऔं ।

कालिकामाई गाँउपालिकाको कार्यालय, पर्सा

वातावरण हामी सबैको साभार सम्पत्ति हो ।

फेटा गाँउपालिकाको कार्यालय, फेटा, बारा

निर्धारित मापदण्डको पालना गरी, नक्सा पास गरी निर्माण कार्य गरौं ।

परवानीपुर गाँउपालिकाको कार्यालय,परवानीपुर, बारा

सडक किनारमा गाई,वस्तुको साथै घर पालुवा जानवर नबाधौं,नाद,खुटा आदी नराखौं ।

करैयामाई गाउँपालिकाकोकार्यालय करैया, बारा

जन्म दर्ता,मृत्यु दर्ता,विवाह दर्ता,सम्बन्ध विच्छेद एवम वसाई सराई जस्ता ब्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गराऔं ।

पटेवाँ सुगौली गाउँपालिकाको कार्यालय पटेवाँ सुगौली, पर्सा

सामाजिक सञ्जाल बन्दले अनलाइन व्यवसाय ठप्प, सञ्चालक र श्रमिक मारमा

जनकपुर, २२ भदौ ।

सरकारले दर्ता नभएका सामाजिक सञ्जाल बन्द गरेपछि जनकपुरधामका अनलाइन व्यवसायी ठुलो मारमा परेका छन् । सूचना प्रविधिमा स्नातक गरेका सञ्जयकुमार चौधरी चार वर्षदेखि एमएम डिजिटल ग्यारेज सञ्चालन गर्दै आएका छन् ।

उनले ६ जना युवालाई रोजगारी दिएका छन् र ४० भन्दा बढी व्यवसायीलाई अनलाइन सेवा प्रदान गर्दै आएका थिए । तर सामाजिक सञ्जाल बन्द भएपछि उनका काम ठप्प भएका छन् । चौधरीका अनुसार दिनको १० हजार रुपैयाँ घाटा भइरहेको छ । “काम आउन छोडेको छ । अहिले तीन जनालाई मात्र अफिस बोलाएका छौं,” उनले भने । उनका अनुसार फेसबुक, म्यासेन्जर, एक्सजस्ता प्लेटफर्म बन्द भएपछि प्रविधिमा आधारित साना व्यवसाय प्रभावित भएका छन् । एमएम डिजिटल ग्यारेज जस्तै “पठाओ नेपाल”

पनि प्रभावित भएको छ । जनकपुर शाखाका प्रतिनिधि आलोककुमार मण्डलले भने, “सामाजिक सञ्जाल बन्द भएपछि पार्सल सेवा ठप्प भयो । ग्राहकसँग सम्पर्क टुट्दा काम आएन ।” अनलाइन व्यापार गर्ने इन्दु सिंहका अनुसार पनि सरकारको निर्णयले व्यापार ठप्प पारेको छ । “तीन दिनयता ग्राहकसँगको सम्पर्क टुटेपछि व्यापार ठप्प भयो,” उनले भनिन् । अर्थशास्त्री सुरेन्द्र लाभले सरकारले यस्ता निर्णय कानुनी प्रक्रिया र विकल्पबिना गर्नु गलत भएको टिप्पणी गर्दै यसले

बेरोजगारी बढाउने र देशको अर्थतन्त्रमा नकारात्मक असर पार्ने चेतावनी दिए । राजर्षिजनक विश्वविद्यालयका सहायक प्राध्यापक रजत पाण्डेले भने, “डिजिटल युगमा अभ्यस्त भइसकेका नागरिकको मुख थुन्नु र विकल्प नदिने काम ठीक छैन । यसले नागरिकको अधिकार हनन गरेको छ ।”

सार्वजनिक आलोचना र व्यवसायी-सञ्चालकको चिन्ता बढेपछि सरकारसँग सामाजिक सञ्जाल सञ्चालनका वैकल्पिक उपायको माग उठिरहेको छ ।

जनताप्रति उत्तरदायी भएर सेवा प्रवाह गर्न कावा मुख्यमन्त्री यादवको निर्देशन

जनकपुर, २२ भदौ ।

मधेश प्रदेशका कार्यवाहक मुख्यमन्त्री एवम भौतिक पूर्वाधार विकास मन्त्री सरोज कुमार यादवले जनता प्रति उत्तरदायी भएर सेवा प्रवाह गर्न निजामती कर्मचारीलाई निर्देशन दिनुभएको छ । मधेश प्रदेशको राजधानी जनकपुरधाममा आइतबार निजामती सेवा दिवस २०८२ को अवसरमा मधेश प्रदेश सरकारको गृह सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयले आयोजना गरेको कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उहाँले यस्तो बताउनु भएको हो । उहाँले भन्नुभयो, कर्मचारी र जनप्रतिनिधि एउटै रथमा सवार यात्री हो । विकास र समृद्धिका लागि जनप्रतिनिधि जति जिम्मेवार हुन्छ, त्यती नै कर्मचारी पनि जिम्मेवार हुनुपर्छ । कार्यवाहक मुख्यमन्त्री यादवले इमान्दारिता र निष्ठा पूर्वक काम गर्ने कर्मचारीलाई राज्यले सम्मान गर्ने भन्दै अगामी दिनमा उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीको फोटो नै कार्यालयमा भण्ड्याउने व्यवस्था लागु गर्नका लागि आग्रह गर्नुभयो । उहाँले कार्यालयहरूमा

यस प्रकारको व्यवस्था भएमा अन्य कर्मचारीलाई पनि यस दिशा निर्देशन गर्ने बताउनुभयो । उहाँले कर्मचारी र जनप्रतिनिधि दुवै इमान्दारिता र निष्ठा पूर्वक कामकाज गरेको खण्डमा देश समृद्धी तर्फ जानेमा वेर नलाग्ने बताउनुभयो । मधेश प्रदेशका प्रमुख सचिव मदन भुजेलको अध्यक्षतामा भएको सो कार्यक्रममा गृह सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयका सचिव विमल बराल, धनुषाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी शंकर हरि आर्चाय, गृह सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयका शाखा अधिकृत राधे शंकर पाल सहित विभिन्न ट्रेड

युनियनका नेताहरूले आ आफ्नो मन्तव्य राख्नु भएको थियो । कार्यक्रम अघि विहान व्यवसायिक र सिर्जनशील प्रशासन: विकास, समृद्धि र सुशासन नारा लेखिएको व्यानर सहित प्रभातफेरी सहितको ज्यूली निकालिएको थियो । जिल्ला प्रशासन कार्यालय धनुषाको प्राङ्गनबाट आज विहान निकालिएको प्रभातफेरी सहितको ज्यूलीमा चारवटै सुरक्षा निकाय अधिकारी, विभिन्न कार्यालयका कर्मचारी र मधेश प्रदेशका विभिन्न मन्त्रालयका उच्च ओहदाका कर्मचारीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

बजेट विवादपछि कांग्रेसले

मधेश प्रदेश सरकारका चार मन्त्री फेर्ने तयारी

जनकपुर, २२ भदौ ।

नेपाली कांग्रेसले मधेश प्रदेश सरकारमा रहेका आफ्ना चार मन्त्री फेर्ने तयारी गरेको छ । संसदीय दलको आज बस्ने बैठकमा प्रदेश सरकारमा रहेका चार मन्त्रीलाई फिर्ता बोलाएर नयाँ मन्त्री नियुक्त गर्ने निर्णय हुने एक प्रदेश सांसदले जानकारी दिएका छन् । चालु आर्थिक वर्षको बजेट निर्माण प्रक्रियामा विचौलियाको प्रभाव परेको आरोपपछि प्रमुख प्रतिपक्षी दल जनता समाजवादी पार्टी (जसपा) सहित अन्य दलहरूले लामो समयदेखि प्रदेशसभाको बैठक अवरुद्ध गर्दै आएका छन् । उनीहरूले कांग्रेसबाट अर्थमन्त्री रहेका सुनिलकुमार यादवको राजीनामा माग्दै बजेट बहिष्कारसमेत गरेका थिए । अर्थमन्त्री यादवकै कारण

पार्टीको छवि बिग्रिएको भन्दै कांग्रेसभित्र पनि उनको राजीनामाको माग उठ्दै आएको छ । यस्तो अवस्थामा एक मन्त्री मात्र हटाउँदा गलत सन्देश जाने भएकाले चारै मन्त्रीलाई फिर्ता बोलाउने तयारी गरिएको प्रदेश सांसदले बताए । हाल

मधेश प्रदेश सरकारमा कांग्रेसबाट भूमि व्यवस्था तथा सहकारीमन्त्री जनार्दन सिंह क्षेत्री, ऊर्जा, खानेपानी तथा सरसफाइमन्त्री शोभनारायण यादव, श्रम तथा यातायातमन्त्री कौशल किशोर यादव र अर्थमन्त्री सुनिलकुमार यादव कार्यरत छन् ।

चन्द्रपुर बसपार्क सञ्चालन गर्न कार्यदल गठन

रौतहट, २२ भदौ ।

रौतहटको चन्द्रपुर नगरपालिकाले बसपार्क सञ्चालन गर्न कार्यदल गठन गरेको छ । बसपार्क निर्माण भए पनि बस व्यवसायीहरूले सुरक्षा र अन्य कारण देखाउँदै बसलाई बसपार्कमा राख्न असहमत देखिएपछि नगरपालिकाले यो निर्णय लिएको हो । नगरपालिकाका प्रमुख संजयकुमार काफ्लेका अनुसार पूर्व-पश्चिम राजमार्गको मुख्य चोक र गौर खण्डको सडकमा सार्वजनिक सवारी साधन राख्दा सडक अस्तव्यस्त बन्न थालेको छ । यसै कारण चन्द्रपुर नगरपालिका ४ का वडा अध्यक्ष रवि राना मगरको अध्यक्षतामा कार्यदल गठन गरिएको छ । कार्यदलमा महिला बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक शाखाका प्रमुख चन्द्रकला बराल सचिव रहेका छन् भने बस व्यवसायी र जिल्ला ट्राफिक

प्रहरी कार्यालयका प्रतिनिधिहरू सदस्य छन् । कार्यदलले रुट निर्धारण, भाडादर, सुरक्षा व्यवस्थाका साथै तत्काल आवश्यक अन्य विषयमा प्रतिवेदन तयार पारेपछि, बसपार्क व्यवस्थापन समिति ठेक्कामार्फत बसपार्क सञ्चालन गर्ने छ । समितिको अध्यक्ष नगरपालिका प्रमुख रहने व्यवस्था छ । बस व्यवसायी संघका अध्यक्ष रामाशङ्कर गिरीका अनुसार बसपार्क टाढा हुनु, राती इन्धन चोरीको सम्भावना, निस्कने र प्रवेश गर्ने बाटो एउटै हुनुजस्ता कारणले बस व्यवसायीले बसपार्क प्रयोगमा ढिलाइ गरेका छन् । तर इलाका प्रहरी कार्यालय चन्द्रनिगाहपुरका

प्रहरी नायब उपरीक्षक रुपा लाबुंगले बसपार्कमा सुरक्षाको कुनै समस्या नरहेको र प्रहरी आवश्यक तयारीमा रहेको जानकारी दिनुभयो । जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय रौतहटका प्रमुख लोकेन्द्र अधिकारीले सडकमा अव्यवस्थित बस पार्किङले दुर्घटनाको जोखिम बढाएको बताए । बसपार्क सञ्चालनमा आएपछि राजमार्गमा अव्यवस्थित पार्किङको समस्या हट्ने अपेक्षा गरिएको छ । सघन सहर तथा भवन निर्माण आयोजना पर्सा, वीरगञ्जले फागुन १५ गते सुविधासम्पन्न बसपार्क निर्माण कार्य पूरा गरी चन्द्रपुर नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गरिसकेको छ ।

जनताको सन्देश बुझ्नुको सट्टा सन्देशवाहकलाई आक्रमण : नेता रिजाल

काठमाडौं, २२ भदौ ।

नेपाली कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य मीनेन्द्र रिजालले सरकारले सामाजिक सञ्जाल बन्द गर्ने निर्णयलाई लोकतान्त्रिक मूल्य र नागरिक स्वतन्त्रतामाथिको आक्रमण भनेका छन् । शनिवार सञ्चारकर्मीहरूसँगको कुराकानीमा उनले सामाजिक सञ्जाल बन्द गर्नु हत्केलाले सूर्य छेक्ने प्रयास जस्तै भएको टिप्पणी गरे ।

रिजालले सामाजिक सञ्जालमा रहेका चुनौतीलाई सम्बोधन गर्न सरकारले पारदर्शी नीति, व्यवस्थित नियमन र अन्तर्राष्ट्रिय अभ्यासबाट सिक्ने पहल गर्नु पर्नेमा जोड दिए । “चुनौती पार गर्न सकिन्छ, तर

माध्यम नै बन्द गर्नु समाधान होइन,” उनले भने । सामाजिक सञ्जाल बन्दका कारण व्यवसाय, रोजगारी र संवादाका माध्यम प्रभावित भएको भन्दै उनले यो निर्णय तत्काल फिर्ता लिन सरकारलाई सुझाव दिए ।

मास्टर अफ सेरेमोनि तालिम सम्पन्न

वीरगन्ज, २२ भदौ ।

लायन्स क्लब वीरगन्ज परिवारले एरिया-३ का सदस्यहरूको क्षमता अभिवृद्धि गर्न दुई दिने मास्टर अफ सेरेमोनि (एमओसी) तालिमको पहिलो दिन सफलता पूर्वक सम्पन्न गरेको छ । कार्यक्रमको अध्यक्षता क्लबका अध्यक्ष लायन नरोत्तम पाण्डेले गर्नुभएको थियो भने प्रमुख अतिथि पाण्डे रहनुभएको थियो । तालिममा सहभागी सदस्यहरूलाई चिफ लायन वासु तिमल्सिना र

मनोज उपाध्यायले प्रशिक्षण प्रदान गर्नुभएको थियो । वक्ताहरूले मास्टर अफ सेरेमोनि कार्यक्रमको “हृदय” भएको उल्लेख गर्दै यसले कुनै पनि कार्यक्रमलाई व्यवस्थित, आकर्षक र समयानुकूल बनाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने बताएका थिए । तालिमले भाषा प्रयोग, प्रस्तुतीकरण शैली, अनुशासन तथा समय व्यवस्थापनका सीपहरूलाई अझ प्रभावकारी बनाउन सदस्यहरूलाई सक्षम बनाउने उद्देश्य राखेको छ । त

पर्यटकिय स्थलको संरक्षण र प्रचार-प्रसार गरौं, नगरको विकासमा जुटौं ।

ठोरी गाँउपालिकाको कार्यालय, ठोरी, पर्सा

शौचालय निर्माण गरी गाँउलाई खुल्ला दिशा मुक्त बनाऔं ।

विन्दवासिनी गाँउपालिकाको कार्यालय, विन्दवासिनी, पर्सा

नेपाल पोस्ट डेली
ई-पेपरका
लागि स्क्यान गर्नुहोस्

सूचना हाम्रो अधिकार: सुशासन र विकासको आधार

- ❖ सार्वजनिक निकायमा भएका सूचना माग्ने र पाउने हक प्रत्येक नागरिकलाई हुनेछ,
- ❖ सूचना माग भएमा उपलब्ध गराउने दायित्व प्रत्येक निकायका पदाधिकारीको हुनेछ,
- ❖ मागको सूचना तोकिएको अवधिमा नपाएमा राष्ट्रिय सूचना आयोगमा उजुरी गर्न सकिनेछ,
- ❖ नागरिकको सूचना माग्ने, पाउने हकको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरौं ।

राष्ट्रिय सूचना दिवस २०८२
भाद्र ३ गते भव्य रूपमा मनाऔं ।

जन्म दर्ता, मृत्यु दर्ता, विवाह दर्ता, सम्बन्ध विच्छेद एवम बसाई सराई जस्ता ब्यक्तिगत घटना समयमै दर्ता गराऔं ।

पकहामैनपुर गाउँपालिकाको कार्यालय, पर्सा

निर्धारित मापदण्डको पालना गरौं, ग्रामिण विकासको भियानमा सघाऔं ।

जिराभवानी गाँउपालिकाको कार्यालय, जिराभवानी, पर्सा

दैवी प्रकोपबाट बच्न सतर्कता अपनाऔं ।

सखुवाप्रसौनी गाँउपालिकाको कार्यालय, सखुवाप्रसौन, पर्सा

घरबाट निस्केको फोहोर डस्विनमा हालौं, सभ्यताको परिचय दिऔं ।

छिपहरमाई गाँउपालिकाको कार्यालय, भिस्वा, पर्सा